

УДК 378.147

Костянтин Леонідович БУГАЙЧУК,

*завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

«ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» ЯК ІННОВАЦІЙНА МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ

Розглянуті зміст та особливості застосування методу «перевернутого навчання» в освітньому процесі вищої школи. Проаналізовані його переваги для підготовки фахівців у вищих навчальних закладах системи МВС України.

Сучасні вимоги до організації освітнього процесу при підготовці майбутніх працівників правоохоронних органів зумовлюють необхідність пошуку нових форм та методів навчання. Одним з таких підходів, який набув останнім часом великої популярності, є метод «перевернутого навчання» – (flipped classroom).

Як відомо, при традиційній моделі організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах аудиторна робота проводиться у формі лекцій, семінарських або практичних занять на яких курсанти, слухачі,

студенти особисто відповідають на запитання викладача, демонструють вирішення домашніх завдань тощо. При здійсненні «перевернутого навчання» ситуація змінюється навпаки. Аудиторія отримує новий матеріал за новою темою заздалегідь у різному вигляді: відео, презентації, анімації тощо. До проведення аудиторних занять цей матеріал самостійно опрацьовуються вдома. На наступному ж етапі, заняття з цієї теми проводяться у вигляді активної участі учнів (студентів) в навчальній діяльності, відпрацюванні матеріалу, взаємодії з викладачем та одногрупниками. Студенти можуть працювати індивідуально або в невеликих групах. Різні групи учнів можуть вивчати і досліджувати різноманітні аспекти однієї і тієї ж теми одночасно [1; 2].

Вважаємо, що ця методика цілком заслуговує на застосування й у вищих навчальних закладах системи МВС України.

Як відомо, у 1999 році була переглянута класична таксономія Блума. Нова таксономія проводить відмінність між «знанням про те, що», тобто змістом мислення, і «знанням того, як», тобто, процедурами, використовуваними при вирішенні практичних питань. За поглядами Л. Андерсон є 4 види знання:

1) Фактичне знання, що включає в себе ізольовані фрагменти інформації, такі, як словникові визначення та знання специфічних деталей.

2) Концептуальне знання, яке складається з систем інформації, таких, як класифікації і категорії.

3) Процедурне знання, що включає алгоритми, евристики, емпіричні техніки і методи, а також знання про те, коли слід використовувати ці процедури.

4) Метакогнітивне знання – знання про процеси мислення, та про те як ефективно управляти цими процесами [4].

Вимірювання когнітивних процесів в уточненій Таксономії Блума, так само, як і в попередній версії, налічує шість доменів: від найпростіших до найбільш складних: пам'ятати, розуміти, застосовувати, аналізувати, оцінювати, створювати. Отже, відповідно до цієї таксономії кожен рівень знання може співвідноситися з кожним рівнем когнітивного процесу, наприклад курсант, студент, слухач може пам'ятати фактичне або процедурне знання, розуміти концептуальне або метакогнітивне знання або аналізувати фактичне знання.

На підставі цього можна стверджувати, що метод «перевернутого навчання» доцільно використовувати при роботі з так званими «процедурними знаннями» курсантів, студентів, слухів. Під час аудиторної роботи викладач може використовувати додатковий час на формування у курсантів, студентів та слухачів стійких процедурних

знань з відповідних предметів (складання протоколів, вирішення фабул практичних завдань, створення програмних продуктів тощо). Адже саме ці знання, здебільшого, залишаються поза увагою багатьох викладачів при проведенні семінарських або практичних занять, на відміну від фактичних та концептуальних знань.

Іншою перевагою методу «перевернутого навчання» для курсантів, слухачів та студентів є створення умов до вдосконалення навичок самостійної роботи. Дослідження, які проводилися з цього питання, показали, що більше 60 % студентів перших курсів вишів не здатні самостійно працювати з інформацією [3, с. 3], а близько 80 % потребують допомоги при вирішенні практичних завдань. Отже, керована робота в аудиторії за принципами «перевернутого навчання» нівелює зазначені недоліки та дозволяє вдосконалити навички самостійної роботи, що дозволить курсантам, студентам та слухачам підвищити власні результати навчальної діяльності.

Звернемо увагу, що майбутня професія правоохоронця характеризується виконанням комплексних завдань у взаємодії з багатьма спорідненими службами або підрозділами. При застосуванні методу «перевернутого навчання» викладачі часто використовують групову роботу, роботу в парах, командах тощо. У разі впровадження подібних сценаріїв в роботу науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів МВС України це, по-перше, дозволить розвинути комунікативні навички курсантів, студентів, слухачів, а по-друге, більш реалістично змодельовати практичні ситуації з якими вони можуть зіштовхнутися в реальних умовах професійної діяльності.

Іншим позитивним моментом є те, що у разі використання цього методу викладач формує власну колекцію цифрових навчальних матеріалів, які в будь-який момент є доступними для його аудиторії, і до яких курсанти, студенти та слухачі можуть звертатися навіть після проходження відповідної теми.

Наступним маємо проаналізувати необхідні кроки для успішного впровадження моделі «перевернутого навчання» в освітній процес:

1. Доцільно розробити навчальні матеріали у різних формах (текст, звук, відео), це дасть змогу аудиторії використовувати різні пристрої для роботи з нею (ПК, смартфон, e-reader).

2. Слід передбачити виконання перевірочних завдань за результатами самостійної роботи вдома (тестові завдання, есе, тощо).

3. Для узагальнення результатів роботи аудиторії варто використовувати системи управління навчанням (LMS) або хмарні сервіси на кшталт GoogleDrive. Наприклад, LMS Moodle дозволяє розміщувати навчальний контент будь яких форматів: документ,

зображення, веб-сторінка, презентація, відео, у тому числі за допомогою соціальних сервісів YouTube, Vimeo. Зворотній зв'язок за темою (питання) зорганізується за допомогою елементу «Форум», а контрольні заходи проводяться за допомогою елементів «Тест» та «Завдання». Зрозуміло, що інструменти аналітики, вбудовані в LMS Moodle а також елементи «Тест», «Форум», «Завдання» дозволять викладачеві цілеспрямовано управляти учінням аудиторії та вносити корективи у власну діяльність [4].

4. Треба встановлювати конкретні терміни виконання завдань. Причому слід враховувати не тільки дату, але й час, оскільки учні можуть присилати виконані завдання опівночі зазначеного дня.

5. Необхідно передбачити доступ до навчальних матеріалів для курсантів, слухачів та студентів у яких немає виходу в Інтернет. Один з варіантів – записувати необхідну інформацію на диски або USB-накопичувачі. У будь-якому випадку, самостійне домашнє навчання є невід'ємним елементом цієї методики.

Список використаних джерел:

1. The Flipped Classroom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blended-classrooms.wikispaces.com/The+Flipped+Classroom>. – Назва з екрана.

2. «Flipping» a class [Електронний ресурс] // The University of Texas at Austin Learning Sciences : [сайт]. – Режим доступу: https://ctl.utexas.edu/teaching/flipping_a_class. – Назва з екрана.

3. Самостоятельная работа студентов : метод. указания / сост.: [А. С. Зенкин, В. М. Кирдяев, Ф. П. Пильгаев, А. П. Лащ]. – Саранск : Изд-во Мордов. ун-та, 2009. – 35 с.

4. Wilson L. O. Anderson and Krathwohl – Understanding the New Version of Bloom's Taxonomy : A succinct discussion of the revisions to Bloom's classic cognitive taxonomy by Anderson and Krathwohl and how to use them effectively [Електронний ресурс] / Leslie Owen Wilson // The Second Principle : The work of Leslie Owen Wilson, Ed. D. : [сайт]. – Режим доступу: <http://goo.gl/2HMwYF>. – Назва з екрана.

5. Бугайчук К. Л. Використання LMS Moodle для реалізації методики «Flipped Classroom» / К. Л. Бугайчук // Друга міжнародна науково-практична конференція «Moodle-MootUkraine 2014. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle» (Київ, КНУБА, 22–23 трав. 2014 р.) : тези доп. – Київ : КНУБА, 2014. – С. 5.

Одержано 03.03.2016